

2013/10
říjen

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

POUTNÍK

Obsah čísla 10/2013

<u>Ruth Hálová: Děkuvzdání v synagoze 30.8.2013</u>	<u>1</u>
<u>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Laskavost, soucit a vzájemná úcta</u>	<u>2</u>
<u>Blahopřání</u>	<u>5</u>
<u>Ing. Pavel Sedlák: O synagoze v Českém Krumlově</u>	<u>6</u>
<u>Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: Sebepoznání jako lék</u>	<u>7</u>
<u>Norbert Fabián Čapek: Radostná mysl</u>	<u>9</u>
<u>Norbert Fabián Čapek: Nálada a mezilidské vztahy</u>	<u>14</u>
<u>Jiří Kloboučník: Voda neživá a živá</u>	<u>16</u>

Český Krumlov

Ruth Hálová

DÍKŮVZDÁNÍ V SYNAGOZE 30.8.2013

Hospodine, náš Pane,
jak málo o Tebe dbáme!
V každodenním spěchu
zapomínáme
na dárce svého dechu.

Ne pro Tebe stavíme chrámy.
Tebe nelze omezit žádnou zdí.
Každý atom i prostor vesmíru jsi Ty.
Pokaždé, když vstoupíme, sobě připomeneme,
že jsi.

Proto jsi tento svůj dům zachoval,
abys nás k setkání sezvával,
a my v prostoru těchto zdí - s vděčností -
zakoušeli Tvůj pokoj a mír
a chvíle štěstí.

LASKAVOST, SOUCIT A VZÁJEMNÁ ÚCTA...

že jsou v dnešní společnosti vzácností a téměř se nevyskytují? A přece jsou snad jedinou cestou, jak tuto společnost zachránit před sebezničením – v tomto duchu hovořil Jeho Svatost Dalajlama 14. září v Praze. Přednáška v Tipsport areně s názvem „Laskavost a vzájemná úcta v dnešní společnosti“ byla pořádaná organizací Friends of Forum 2000 a výtěžek z prodeje vstupenek bude po úhradě provozních nákladů věnován na organizaci konference Forum 2000 v roce 2014 a na podporu škol v Tibetu.

14. září byla sobota a v Brně celá řada duchovně zaměřených setkání, také tradiční vzpomínka na TGM u pomníku v dopoledních hodinách. To však nás pět návštěvníků přednášky o laskavosti a soucitu již uhánělo vlakem ku Praze a kytičku TGM položily ses. Zdeňka a Iva, jiní zase navštívili jiné brněnské akce toho podivuhodně zářivého zářijového dne.

Tipsport arena v Holešovicích byla slušně navštívena – ne však plná (neboť dražší vstupné zřejmě odradilo nahodilé zvědavce a přišli jen skuteční zájemci a to i s malými dětmi a vytvořili krásnou atmosféru pospolitosti a přátelství).

Jeho Svatost Dalajlama, jak zní oficiální titul této světoznámé osobnosti, v úvodu své přednášky (téměř lze říct „unitářské promluvy“) řekl, že není žádná „Jeho Svatost“, ale člověk jako každý, neboť všichni lidé máme vlastně podobné prožívání života a jsme si tedy rovni. Vzpomněl beztřídních společností v dávnověku, kdy ještě neexistovaly třídní rozdíly a lidské komuny byly malé a uvnitř spolupracující v zájmu přežití. Dnešní doba přinesla sice vědecký pokrok, techniku a pohodlí, ale materialismus lidi zaměstnává a zapomíná se na lidské hodnoty. Zmínil konferenci „Krise ve společnosti“ věnovanou hlavně mladé generaci. V rodinách je málo obyčejné lásky a náboženství, která se dříve starala o formování duše, dnes již tak nefungují. Mezi náboženskými institucemi často panuje jistá míra pokrytectví a obřady (rituály) již nemají takový význam jako kdysi. Lidstvo musí najít jinou cestu, jak do systému vzdělávání zařadit učení o lidských hodnotách. Dnešní generace tak snadno neuvěří náboženským důvodům (k sebevýchově člověka), avšak zůstává základní skutečnost, že stav člověka – jeho

celkové zdraví a kvalita jeho života spočívá v klidu mysli. Činnost, aktivita, soutěživost není nic špatného, avšak neměly by člověka pohltit právě tak, jako hněv. Jistě je správné se bránit projevům bezpráví, ale bez hněvu. Ego není jednoznačně nic špatného, ale nesmí být diktátorem člověka.

Na globální úrovni je soucitné srdce zdrojem štěstí a sekulární výchova a vzdělání by měly být vedeny v tomto duchu. Znalost „mapy mysli“ by měla být učebním předmětem. Člověk by měl vě-dět, co jsou emoce a co přináší štěstí. Někteří nábožensky založe-ní lidé se bojí sekulární etiky, k níž náleží úcta ke všem nábožen-stvím. V tomto ohledu je napřed Indie, ústava Gándhího byla se-kulární.

Další (nová) generace by měla tyto všeobecně lidské hodnoty ctít, to by vyřešilo problémy válek, násilí, šikany, jejichž kořenem je sebestředný postoj. Sebekontrola, analýza vlastních emocí by se měla stát běžnou součástí duševní hygieny. Tato zodpovědná kázeň má svoje stupně od individuality člověka po svět. Pravidel-nou duševní hygienou se automaticky dostaví laskavost bez sebe-střednosti i bez náboženské motivace. Všechna náboženství mají toto jádro a na základě toho se objevuje úcta k jiným nábožen-stvím, lidem, národům atd.

Základní etické hodnoty vedou ke štěstí. Na závěr se dalajlama zamýšlel nad rolí médií, jaké poselství světu dávají. A promluvu uzavřel výzvou „Šiřte to dál“, pokud můžete v tomto duchu půso-bit, je to pomoc životu jako celku – dodáváme svými slovy.

Toto bylo jen několik myšlenek letmo zachycených a ne snad zcela přesně interpretovaných, avšak snad poněkud přibližujících atmosféru a ducha nanejvýš přínosné přednášky. Osobní prožitek zdaleka nenahradí.

Otázek z publika bylo dosti, např. „jak poznáme, že je naše rozhodnutí správné?, jak se strachem?, zda si dalajlama nepřipa-dá osamělý atd. Ne, osamělý si nepřipadá, neboť si připadá jako jeden ze všech. A strach? Ten se při skutečném zájmu o druhé rozplyne a moudrost? Moudrost nestranná vidí realitu, jaká je. Jednu z otázek položil posluchač z Kuby – jaké poselství má při-nést lidem bojujícím za svobodu? Násilí začalo leninismem v Rus-ku a toto je jeho pokračování, ale v ČR došlo ke změně nenásil-

nou cestou na základě konsensu a to je naděje – i na Kubě svoboda přijde. Síla zbraní a síla Pravdy stojí proti sobě, ale síla Pravdy vždycky vyjde najevo, neztrácejte trpělivost. (Neodpustím si poznámku: Krásně, ideálně vidí náš vývoj Dalajlama, vidí ČR jako vzor konsenzuálního vývoje, jehož centrem je duchovní atmosféra představovaná např. Václavem Havlem aj. – není to pro nás závazek a doslova výzva k tomu být stále lepšími?) Zcela poslední otázku položila malá holčička: „Jak a kde můžeme dosáhnout osvícení, abychom mohli pomáhat lidem?“ Každý má semínko věčné lásky v sobě, stará náboženství i neteistické systémy učí o příčině a následku našeho myšlení a jednání a že všichni jsme svou podstatou Buddhou. Rozvíjej, co je v tobě dobrého a pečuj o druhé, není třeba se starat o osvícení. A nakonec Dalajlama vyzvedl úlohu žen v současné a budoucí společnosti, mají prý větší soucit a pochopení pro bolesti druhých než muži. V prosazování dobrosrdečnosti a laskavosti mají mít ženy hlavní úkol.

Posluchači se loučili s Dalajlamou dlouho trvajícím potleskem a v radostné a skoro slavnostní atmosféře se ukázněně rozcházel. Nás pět skončilo v útulné čajovně u kuskusu a šálků dobrého čaje, avšak Dalajlamovo poselství v nás ještě dlouho bude znít velikou silou plnou naděje.... nejen v těchto podzimních dnech.

Jarmila Plotěná

Foto na titulní straně - Vodotrysk v noci: J. Kloboučník

Foto Český Krumlov: P.Sedlák

Foto Růže: Peggy Greb, jde volně dílo z United States Department of Agriculture (staženo z wikipedie)

BLAHOPŘÁNÍ

všem členům i přátelům Brněnské obce unitářů, kteří se
narodili v říjnu

VŠE NEJLEPŠÍ!

- 1.10.** Iva Bordovská
- 2.10.** Ing. Ivan Sommer
Zbyněk Staňa
- 14.10.** Otakar Dušánek
- 16.10.** Jarmila Synková
- 23.10.** Ing. Pavel Sedlák

Omlouváme se, že jsme v zářijovém čísle zapoměli uvést výročí
narození:

16.9. RNDr. Hana Sommerová

Děkujeme za pochopení.

Ing. Pavel Sedlák

O SYNAGOZE V ČESKÉM KRUMLOVĚ

Nedávno byla v Českém Krumlově otevřena zrekonstruovaná synagoga. Dnes už tam není židovská obec, synagoga proto nebyla otevřena jako sakrální prostor, ale pouze jako výstavní a koncertní sál a jako živá připomínka, že zde kdysi byli Židé. Je velmi dobré, že se našly prostředky na opravu, aby zde mohl opět proudit život.

30.8.2013 proběhlo díkuvzdání za znovuotevření synagogy. Jednou z organizátorek a duší tohoto vzácného setkání byla paní Ruth Hálová, na jejíž pozvání se sešli lidé různých duchovních tradic, aby dali tomuto místu potřebný impuls a požehnání. Na pódiu se vystřídali muzikanti profesionální i amatérští, klasičtí i jazzoví, moderní i tradiční, vyslechli jsme starodávne hudební nástroje i hru na šófar - zvířecí roh používaný v židovském rituálu. A v neposlední řadě báseň paní Hálové, kterou v úvodu přetiskujeme. Netradiční tečkou programu byla česká hymna zpívaná v esperantu.

Jsem rád, že jsem směl být účastníkem tohoto vzácného podání rukou mezi různými duchovními i hudebními směry a vlastně také mezi minulostí a budoucností. Připletl jsem se k němu jako člen amatérského hudebního souboru Musica Sádhana, který v Českém Krumlově na pozvání paní Hálové také účinkoval. Pokud budete mít cestu do Českého Krumlova, určitě nezapomeňte na synagogu. Necht' nejsou zapomenuti ti, kteří zde po sobě zanechali světlou stopu.

SEBEPOZNÁNÍ JAKO LÉK

Člověk od nepaměti hledá lék na nedostatky dané přírodou a člověkem, lék na nepřízeň přírody a katastrofy

Lék ve formě látky, procesu fyzikálního, chemického, lék ve formě činu, změny, úpravy, „lék slovem nebo kovem“, lék okamžitě nebo dlouhodobě působící, lék levný nebo drahý, dostupný nebo vzácný, lék představuje vždy N A D Ě J I.

Lék má zmenšovat utrpení, napravovat poruchy, řešit situaci. Hledání léků má nedohlednou historii a dělo se s většími či menšími úspěchy. Od pradávna se hledal VŠELÉK – PANACEUM.

Je v lidstvu také jakési povědomí, víra, pocit nebo představa po tisíciletí existující a vžitá, že kdysi „na počátku“ světa, lidstva, Kosmu existoval „zlatý věk“ – aetas aurea – kdy byl člověk, příroda, svět, společnost, věci – vše zcela dokonalé a léků nebylo třeba. Člověk žil věčně nebo velmi dlouho a blaženě, nic nerušilo jeho neustávající radost a štěstí. Byl zdravý a krásný a velice mocný a silný. Vládla všude moudrost a spravedlnost, nebylo soudů, trestů, zločinů ani zločinců, válek, bídy ani nedostatku poznání, vědění. Byla svoboda a neomezené možnosti života. Každá bytost sama od sebe – ze svého nitra věděla, co má dělat a co je správné, nikdo nikomu a ničemu neubližoval, ani na zlo a odpor nepomyslel. Aetas aurea jako všenápravný všelék hledá lidstvo ve všech podobách svých společenských struktur, státních i jiných útvarů dodnes. Podvědomě a často velmi nevědomě, jde za tímto cílem jako za vidinou po správných nebo často bludných cestách. Dějiny jsou vlastně takovým hledáním Zlatého věku, všechny revoluční a jiné změny a reformy něco takového v rozličných podobách slibují. Cesta člověka staletími je hledáním PANACEA – všeléku a vše-

nápravy, znamená bloudění a nacházení.

Základem pro východisko k nalezení léku na cokoliv je objevení příčiny – skutečné nikoliv domnělé příčiny nemoci, bolesti, vady, nedostatky. Účinný lék vždy vychází z poznání příčiny nebo lépe PRAPŘÍČINY ne-moci, tedy toho proč něco není v naší moci. Proč se naší moci vymklo, přestalo fungovat, onemocnělo – ztratilo moc, sílu, schopnost zdravě žít, rozvíjet se správně, prosperovat, atd.

Při hledání skutečného léku se dostáváme k otázkám velmi základním:

1. Co nebo kdo je člověk?
2. Co je tělo a co duše?
3. Co je život?
4. Co je svět?

Jak si odpovídáme, tak léčíme – sebe, jiné, svět, přírodu, věci, vztahy. Současné léky jsou výsledkem současné úrovně odpovědí na tyto základní otázky.

Lék tedy velmi úzce souvisí s poznáním – ne nadarmo DOCTUS – DOKTOR – znamená UČENÝ – ten, který zná – měl by tedy znát člověka ze všech hledisek – nejen fyzického.

Máme-li léčit člověka a neznáme-li jeho pravou podstatu, jen těžko nacházíme správný lék. Máme-li léčit sebe, musíme sebe poznat. „Poznej a pravda tě osvobodí!“

Neexistuje ucelená duchovní nauka, která by neřešila problematiku sebepoznání jako cestu k uzdravení (nejen sebe sama, ale i dalších nezdravých struktur). Duchovní učení mívají často návod na tzv. „všelék“ – nikoli však jako nějakou materii – látku, ale všelék poznáním, porozuměním symptomům nemocí a jejich prapříčině.

V knihách jako etikoterapie Dr. Ctibora Bezděka, nověji u nás MUDr. Wogeltanze, ve světové literatuře Rüdiger a Dahlkeho,

Thorwalda Dethlefsena a mnoha dalších, nacházíme hlubinné přístupy k sebepoznání jako léku. Téměř všichni si všimají lidského podvědomí a zdůrazňují, že je třeba k němu najít přístup pomocí koncentrace a informace. Koncentrací se zabývají různé metody např. Dr. Josepha Murphyho a dalších v současné době velice početných rádců a učitelů duchovních cest na celém světě.

Dodáním informace se zabývá hlavně homeopatie (a některé rituální prastaré metody dávných etnik i současných pokračovatelů těchto starých cest). Nový přístup za pomoci spojení více cest nachází současná antroposofie a pokud nechce zůstat jen teoretické a povšechně referující, mělo by nacházet rovněž unitářství, které má k tomu dostatek zdrojů a svobody.

Norbert Fabián Čapek

RADOSTNÁ MYSL

Existuje tichá radost jako lesní potůček a radost bouřlivá jak himalájský vodopád. Také radost je střízlivá jako všední den, když jen na chvíli zpod mraků probleskuje slunce. A je také radost obojná, kdy by člověk jásal, zpíval a objímal celý svět. Radost může být šlechetná, dobrácká či sdílná a právě tak škodolibá či sobecká. Jistý druh radosti je prchavý jak babí léto, sotva se objeví před našimi očima, ihned mizí. Jiný druh je radost trvalá, naplňující duši krásnou náladou.

Existují tisíce různých radostí a každá z nich je jinak zbarvena. A právě tak existuje celá řada smutků. Některé jsou tak hluboko zakořeněny v našem podvědomí, že ani nevíme, odkud pocházejí. Jsou zakódovány jakoby v celém těle a v každé kapce krve. Na

každé cestě nás potkávají, v mračnech se na nás mračí a v rose slzí. Jsou smutky, jichž by se člověk rád zbavil. A jsou smutky, s nimiž se lidé doslova mazlí. Již dávno by se rozptýlily, kdyby je člověk nesytil novými a novými vzpomínkami. Smutek a trápení jsou vzájemní společníci.

Jeden člověk se trápí, protože vydělá málo peněz, druhý proto, že někdo zemřel nebo by mohl zemřít, někdo se trápí, že nebyl dostatečně pochválen a jiný proto, že ho pomlouvají. Jaký je ale užitek z takových trápení? Bude pouze odpovídat tomu, kolik si z této neblahé tůně hořkosti člověk nabere.

Smutná, pesimistická filozofie, právě tak jako škarohlídké ne-radostné náboženství, nikdy nepochází od zdravých lidí. Tvůrci světobolných myšlenkových systémů byli převážně sami duševně nevyrovnaní či nemocní. Neměli bychom se proto soužít podobnými myšlenkami, i když jsou vydávány za neomylné. Těžko může starý, zahořklý a láskou zklamaný mládenec učit například životem kypící mladé lidi tomu, jak žít v radosti, lásce a harmonii. O kolik je víc radosti, zdravého ovzduší vzájemného porozumění a možností projevu tvůrčích sil, o to je víc pravého náboženství bez ohledu na to, jak mnoho se tam mluví o Bohu. Pravé náboženství má svítit, hřát a probouzet k životu. Prastará moudrost v biblické Knize přísloví praví: „Srdce veselé občerstvuje jako lékař. Ale duch zkormoucený vysušuje kosti.“

Pro všechny dny našeho života si zapamatujeme následující věty: Veselá, radostná nálada je nejučinnějším životním elixírem povzbuzující k činnosti i všechny orgány fyzického těla. Protikladem je smutek, starosti, stísněnost, nedůvěra a nespokojenost. I když lékaři objeví sebevíce nových léků, tím nejlepším lékem zůstane stále veselá mysl a největším jedem smutek či strach.

I veselost může mít různý základ. Hovoříme o veselosti, která je ve svém jádru mravná a povznášející. Nelze ji zaměňovat se

škodolibou či zlomyslnou radostí. Nejedná se také o extrémně vystupňované veselí nebo veselost za každou cenu.

Všechny komplexy zakořeňující se v našem podvědomí jsou spojeny s projevem některé z negativních nálad. Proto bychom měli věnovat pozornost jejich kvalitě a nedovolit, aby v našem podvědomí vytvořily pevnou „gramofonovou drážku“.

Čím hlouběji studuji život člověka, tím více docházím k přesvědčení, že jsme doslova stvořeni pro radostný život, lásku a nádeji. V každém jiném ovzduší člověk postupně degeneruje a hyne.

Po stránce zdravotní lze konstatovat, že smích a veselá nálada působí příznivě na činnost žláz, povzbuzuje trávení, činnost srdce i krevního oběhu. Příznivě působí také na celkový stav svalstva. Svědčí o tom i následující příklad: Jistá žena, i když byla silně tělesné konstituce, si neustále stěžovala na celkovou slabost, bolení nohou a další potíže. Navštívila mnoho lékařů, používala různé pomůcky i speciální boty, ale nic jí nepomohlo. Pokud jste sledovali její duševní život, měli jste možnost zjistit, že byl naplněn neustálými starostmi a obavami o děti, soustavným zlobením s manželem a stálou nespokojeností se svou domácností. Ze starostí a rozčilování nevycházela od rána do večera a neustále rozebírala tisíc vlastních i cizích problémů, i když většinou byly zcela zbytečné. Nebylo lehké ji přesvědčit o tom, jak sama sobě škodí. Několik silných počátečních sugescí však způsobilo určitý obrat a ona si uvědomila téměř naprostý nedostatek veselosti a dobré pohody ve svém životě. Pomalu, velice pomalu se začala usmívat, dokonce někdy zpívat, a nacházet uspokojení v obyčejných věcech. Postupně, jak se dokázala přeladit na optimističtější vlnu, odeznívaly i její tělesné potíže a k lepšímu se změnily dokonce i nepříjemné rysy v jejím obličejí.

Proto vám s největší naléhavostí doporučuji: Nestavte nikdy žádné pomníky svému utrpení. Nevyhrávejte mu smuteční chorály

a nenoste soustrastné věnce. Nechme je rozplynout a neživme je stálými vzpomínkami a pozorností. K překonání trápení a smutku člověku pomáhá i to, když si uvědomí, že nic na světě není stálého a tedy ani tento smutek či trápení.

Jak bychom měli nakládat s náladou plnou smutku a utrpení? Můžeme jim nechat volné pole, ať nás trápí, ať se usadí v naší duši a pěkně se zde zakoření. A nebo si můžeme uvědomit, jak říká staré české přísloví, že vše špatné je k něčemu dobré. Každý smutek je stínem určité radosti. Radosti, kterou jsme již prošli nebo tou, jež z tohoto smutku vyrostе. Třetí možností je zůstat pouhými pozorovateli těchto nálad. A to je metoda neúčinnější.

Když si zlomíme nohu, můžeme se proto trápit a naříkat, ale můžeme se také radovat, že jsme si nezlámali nohy obě. A nebo se situací se smířit a udělat maximum pro to, aby se zlomenina rychle zahojila.

Smutek se podobá rostlině. Má své kořeny, stonek i listy a někdy dokonce omamnou vůni. Ale podobně jako rostlinu, která se nám nelíbí, jej můžeme přesadit. Podobně jako rostlinu, z něho můžeme učinit předmět pozorování, nacházející se jakoby mimo nás samotných. Čím více se v takovém postoji odosobníme, tím více ztrácí tato negativní nálada na síle. Pak již nedokáže, aby-
chom byli nešťastni.

Každodenní život představuje nesmírně složitou mozaiku, složenou z drobných radostí, starostí, smutků, zlostí, úsměvů i slz. Podle toho, jaký smysl člověk životu přikládá a jaké jsou jeho zájmy, takové budou i jeho radosti, smutky a další prožitky.

Někteří lidé mají svůj kout či pokoj zasvěcený pouze pro meditace, pro ponoření se do vlastního nitra. Touto cestou se snaží připomínat a prožívat přítomnost duchovního světa. Stává se to pro ně duchovní lázní, kde střešají prach všedního života ze své duše, odkládají všechny smutky, zlosti a trampoty a nechávají vytrysk-

nout pramének čisté radosti ze života, který je věčný, nemůže vyschnout a vždy znovu a znovu přináší člověku sílu. Pokud takové zázemí nemáme, měli bychom alespoň krátkou chvíli během dne věnovat vnitřnímu klidu, budování duchovní hradby, která ubrání naše nitro před nárazy destruktivních emocí a myšlenek. Neměli bychom zapomínat, že vydatným zdrojem vnitřní radosti a síly je naděje. Naděje dokáže převést člověka přes veškeré trápení, nemoci a nesnáze a sahá až ke dni velkého vykoupení lidstva, kde láska a bratrství, dobro a mír, budou slavit dokonalé a trvalé vítězství.

Vnitřní radost člověku přinášejí také vznešené životní ideály, které přijímá za své a rozhodne se v životě pro jejich uskutečňování. Neměli bychom však chtít realizovat určité ideály z hlediska osobního prospěchu, ale pouze pro jejich vnitřní hodnotu, krásu a vznešenost. Ať děláme cokoli v životě jen pro svůj osobní prospěch, zbavujeme se již předem čisté radosti, kterou bychom jinak touto cestou mohli získat. Rozhodneme-li se hledat štěstí pouze pro sobecký užitek, musíme být připraveni na zklamání. Pokud se oddáme nějakému vznešenému ideálu, může nám práce při jeho uskutečňování přinášet štěstí jako jakýsi vedlejší produkt.

Přítelem radosti je také dobrota duše a šlechetnost. Pokud se tyto dva aspekty v našem životě projevují, přichází i radost, neboť cosi božského se uvolňuje z naší podstaty a činí naši duši šťastnou.

Smyslové nebo pudové radosti se chovají jako mýdlová bublina. Ale radost, kterou přináší orientace života na vyšší hodnoty, je jako ovocný strom s hlubokými kořeny, který nese ovoce a zároveň svoji sílu neustále obnovuje.

Životní radost neznamena, že se necháme ukolébat k nečinnosti nebo lhostejnosti k světu i našemu okolí. Nemáme se chtít izolovat a říkat si „hlavně když nám se daří dobře, po nás ať přijde

potopa“.

Okolní svět bychom měli přijímat takový, jaký je. Nemá smysl naříkat nad lidskou nevědomostí a nevyspělostí a mnoha nešvary tohoto světa. Ani Bůh sám nemění zázrakem svět ani lidstvo, neboť obojí podléhá vývojovým zákonům, které postupně vedou ke zkvalitňování. V případech, kdy zjišťujeme, že nemůžeme změnit okolnosti svého života, nezapomínejme, že vždy můžeme změnit sami sebe. Neztrácejme tedy čas a energii naříkáním nad tím, co změnit nemůžeme, ale šetřme energií k tomu, abychom mohli změnit to, co v našich silách je.

NÁLADA A MEZILIDSKÉ VZTAHY

Nebudeme jistě daleko od pravdy, když řekneme, že nejčastěji si lidé kazí náladu navzájem. Neznamená to, že bychom se měli chtít všem lidem zalíbit za každou cenu. Význam mezilidských vztahů je však pro naši náladu nesporný, a proto bychom jim měli věnovat větší pozornost než se běžně děje. Dobrým vztahům a dobré náladě prospívá, když se snažíme vžít do postavení druhého. Ten, kdo myslí jen na sebe, si nedokáže představit, jak určitá situace vypadá z hlediska někoho jiného. Nechce-li člověk hned na počátku rozmluvy vyvolat špatnou náladu, neměl by začínat výčitkami, kritikou nebo obviňováním. Upozorňuje nás na to i staré přísloví, které říká: „Chceš-li vybrat med, nekopej do úlu.“ Měli bychom si připomínat, že výtky nebývají druhou stranou přijímány jako ty správné argumenty.

Bývalý americký prezident Coolidge byl proslulý svojí nemluvností. Jednou vstoupila do jeho kanceláře sekretářka a on řekl: „Máte dnes velice pěkné šaty, moc vám to sluší.“ Dívka na něj zůstala s udivením zírat. On pokračoval:

„Nelekejte se, chtěl jsem jenom, abyste se dobře cítila a dávala si při psaní lepší pozor na psaní čárek.“

V otázce mezilidských vztahů hraje také nesmírnou roli uznání, které člověk ve větší nebo menší míře v životě potřebuje. V žádném případě bychom lidem neměli pochlebovat. Pochopme však, že nefalšovaná úcta k práci či jiným projevům druhých, velice přispívá k dobrým vzájemným vztahům.

Otázka uznání hraje nesmírně důležitou roli zejména v oblasti výchovy dítěte. Pokud střízlivě dítě pochválíme za jeho práci nebo jiný výkon, dodáme mu impuls i vnitřní radost pro další snahu. Jestliže žijeme například v partnerském vztahu, měli bychom se učit vedle obvyklé kritiky spíše vidět pozitivní rysy druhého člověka. To nám dá sílu uchovat si dobrý vztah i v okamžicích těžkých nebo poznamenaných každodenní šedi. Zamilovaní lidé by si měli uvědomit, že jejich vztah je nutno tříbit a vědomě pěstovat, nemají-li po čase zjistit, že počáteční láska jaksi vyprchala či vybledla. Láska představuje v lidském životě nesmírnou sílu. Je třeba ji však hlouběji poznat, pochopit, pěstovat a kultivovat její projevy. Chceme-li, aby naše láska k druhému člověku byla trvalá, musíme si uvědomit a přijmout i jeho chyby. Důležitou roli zde hraje opravdovost vztahu.

Pokud někdo skutečně v životě touží po lásce a hledá ji, jednou bude jeho touha naplněna. Kdo je schopen se bezvýhradně oddat přátelství, získá zajisté skutečně dobrého přítele.

Láska se samozřejmě netýká jen mezilidských vztahů. Na světě existuje mnoho věcí, které může mít i ten nejchudší člověk rád a mohou mu sloužit jako zdroj radosti. Čím více dokážeme rozšířit obzory své lásky, tím bohatší bude náš život. I příroda je schopna odpovídajícím způsobem reagovat na naši lásku. Každý člověk je určitou vysílací stanicí, která ovlivňuje svoje okolí. Snažme se tedy vysílat na vlně lásky, která jako světelný pruh proniká k našim bliž-

ním a přibližuje nás k samému Bohu.

Články Radostná mysl a Nálada a mezilidské vztahy jsou z knihy
NÁLADA A JEJÍ VĚDOMÉ TVOŘENÍ

Jiří Kloboučník

VODA NEŽIVÁ A ŽIVÁ

Promluva pronesená na Slavnosti vody 23. srpna 2013

Setkáváme se s ní prakticky na každém kroku. Alespoň v našich geografických šířkách. Snad proto, pro její všudypřítomnost, nám zevšedněla a někdy, zcela neprávem, jí říkáme – obyčejná voda. Je jí všude dost. A možná právě pro její nezaslouženou všednost jí často věnujeme jenom minimální pozornost a vnímáme a přijímáme ji jako naprostou samozřejmost.

Vždyť o vodu přece nemůžeme v žádném případě přijít! Nemůže se nám nikam ztratit. To už nás učili na základní škole. Nemůže se vypařit a zmizet nenávratně někde ve vesmíru. Zůstává stále zde, na Zemi. A i když vyschnou potoky, řeky či jezera, to jen voda změnila dočasně svoji formu a vrátí se nám dříve či později v podobě deště nebo poetického, pohádkového sněžení. Bohužel, někdy i méně příjemnějším způsobem.

To je ten, každému malému dítěti, známý koloběh vody, který jsme si v hodinách přírodopisu na základní škole kreslili do sešitu.

Obyčejná voda, zaznělo v úvodu.

Řekneme-li toto sousloví, dáváme za něj zpravidla tečku. Nehodil by se tam ale spíše otazník? Je to opravdu spíše otázka, zda-li tato tekutina, bez chuti a bez zápachu, tvořená pouhými

dvěma jednoduchými prvky, je skutečně něčím tak obyčejným a všedním, že tomu není třeba věnovat přílišnou pozornost.

A přitom ta obyčejná, čirá tekutina, bez barvy a zápachu, nás provází po celý život. Doslova.

Doprovází nás dávno před naším narozením a pak na celé naší životní pouti tímto světem. Ať jí to přiznáme či nikoliv, je nejzáhadnější a nejdokonalejší tekutinou na planetě Zemi.

My sami jsme převážně vodou, celý organický svět, který nás obklopuje a jehož jsme součástí, je prostoupen vodou a je na ní plně závislý. Vše ostatní je jenom onen příslovečný prach. Hromádka prachu vzatého ze Země, který jen nakrátko zazáří ve své skryté kráse, než se do ní opět navrátí.

Každoročně se scházíme na naší Slavnosti vody a sedíme v kruhu kolem vody, která k nám doputovala z nejrůznějších končin, míst a zdrojů. Jako bychom se tím spojovali s dávnými generacemi a dotýkali se odvěkých tajemství.

Odnepaměti lidstvo uctívalo a přisuzovalo **vodě** tajemný, kouzelný či doslova, zázračný význam. Hrála významnou roli v mnoha velkých příbězích, jak nám je zachovala dlouhá historie. Propůjčila např. nezranitelnost antickému hrdinovi Achileovi, Mojžíše nesla vstříc jeho historickému poslání a našli bychom další a další hrdiny, v jejichž osudech měla voda důležitou úlohu.

Patřila mezi čtyři živly středověkých alchymistů a v křesťanství si pro své vyznavače zachovala až dodnes symboliku nového zrození. A mohli bychom pokračovat ve výčtu příkladů, kdy voda důležitým způsobem vstupovala a zasahovala do života lidí.

Obraťme však pozornost poněkud jiným směrem. Čím je voda pro nás, pro unitáře? Právě chvíle při Slavnosti vody je příležitostí pro naše zamyšlení.

Je jen běžnou součástí materiální přírody stejně jako stromy, horniny, vítr, horko, mráz? Je jen atributem krásných scénérií, kde

tvoří malebně vinoucí se řeky, zurčící potůčky, klidné hladiny rybníků a jezer či řvoucí vodopády? Nebo ještě něčím jiným, důležitějším a významnějším?

Hledání pravdy a trvalých pozitivních hodnot je jednou z hlavních součástí naší duchovní cesty. A tak určitě nepochybujeme, že voda je nejen nádhernou částí našeho světa, ale patří mezi to nejdůležitější a nejvzácnější, co tvoří náš život. Stejně jako vzduch nebo sluneční svit. Vnímáme ji jako nositelku života – toho Božího zázraku. Žádný živý organismus se bez ní neobejde. Díky ní vnímáme svět v jeho plné živoucí kráse, v jeho neustálých proměnách, stále novém a novém zrodu a jeho trvání.

Vážíme si jí pro její nepostradatelnost a nenahraditelnost. Neříká se jí zbytečně - nejcennější tekutina. Proto jí vyjadřujeme úctu na našich Slavnostech vody a alespoň takto, symbolicky, jí prokážeme ochranu.

Vléváme vody, které jsme přinesly z našich domovů, cest, pobytů ve světě do společné nádoby a tímto nepatrným aktem vyjadřujeme sounáležitost celé, velkolepé přírody a zároveň i naší velkou unitářskou myšlenku – jednotu v různosti.

Přijeli jsme k vám z města ležícího na samém pomezí česko-německých hranic. Možná někteří z vás v těchto končinách ještě nikdy nebyli a znají tento kout naší země jenom z doslechu. Z oficiálních i méně oficiálních zpráv a něco z toho, co jste kdy o Teplicích slyšeli, máte uložené ve vašich myslích a víceméně jen s těmito útržkovitými informacemi si spojujete své povědomí o našem městě.

Možná vše ostatní, co se pojí k dávné, slavné historii našeho lázeňského města překryly známé informace o kraji zdevastovaném důlní činností, postiženém přemírou chemického průmyslu apod. Ano, tyto jevy zanechaly na tvářnosti města a jeho okolí své stopy. Pravda je však daleko bohatší a zajímavější.

Víte např., že Teplice jsou lázně. Ale je vám také známo, že to jsou nejstarší lázně v Evropě? Minimálně, podle některých historiků, nejstarší lázně ve střední Evropě. Je to město ležící doslova na vodě. A právě vodě vděčí město Teplice za svůj vznik. A stejně tak jméno města – Teplice, slovo staroslovanského původu, vyjadřující místo s vývěrem teplých pramenů, dostatečně přesvědčivě dosvědčuje, jak velký význam měla zdejší voda pro identitu tohoto místa.

Není to voda ledasjaká, a tak není divu, že si jí lidé povšimli již v pradávných dobách. V okolí teplických pramenů, konkrétně v blízkosti toho nejsilnějšího a nejdůležitějšího, nazvaném později Pravřídlo, byly archeology v polovině 19. století, nalezeny keltské a pozdější římské mince a na základě těchto nálezů bylo podrobným průzkumem nejstarší povědomí o existenci léčivých teplických vod zasazeno do roku 762 n.l.

Od té doby se odvíjí předlouhá a přebohatá historie města, ale i celého přilehlého okolí. Zachovány jsou zde vzácné románské pozůstatky z doby budování ženského benediktinského kláštera, založeného královnou Juditou, tou Juditou, která propůjčila své jméno prvnímu kamennému mostu v Praze.

Založení kláštera u teplých a léčivých pramenů nebylo náhodné. Benediktinský řád má totiž ve své reguli i povinnost péče o staré a nemocné a řeholnice zcela jistě při svém poslání pramenů využívaly.

Ani zasvěcení kláštera a jeho kostela nebylo učiněno bez rozmyslu. Byl zasvěcen sv. Janu Křtiteli, a ten je podle křesťanské liturgie patronem vod, zejména těch léčivých. Později se hlava sv. Jana Křtitele dostala do znaku města a tam je dodnes.

Stejně tak i další a další etapy zanechaly v nejstarší části města své stopy. Teplice se postupně staly světově proslulými lázněmi, které navštěvovaly nejdůležitější osobnosti Evropy, koruno-

vané hlavy nevyjímaje. Snad nejvýrazněji se do historie Teplic zaplali Ludwig van Beethoven, Johann Wolfgang Goethe, Giacomo Casanova a mnozí další.

Lázeňské domy a zejména léčivé prameny vracely a stále vracely tělesné zdraví tisícům lidí. A tak i dnes přijíždějí do Teplic za ztraceným zdravím lidé nejen z naší země, ale i z daleké ciziny.

Občas také využívám darů léčivých vod. A kde jinde, než přímo doma, u nás, v Teplicích.

Nepotkávám tam dnes již sice žádného Beethovena, Goetha či dokonce ruského cara, který se v Teplicích také kdysi léčil, ale běžné pacienty s jakými se můžete setkat i kdekoliv jinde. Mladšími, staršími, více či méně skřípnutými životem, bojujícími se svými problémy, nebo naopak již odevzdanými svému osudu a snažícími se alespoň trošku ulevit si ve svém trápení.

A někdy vstřícnými a ochotnými popovídat si ve chvílích čekání na procedury. Hlavně o své spokojenosti či naopak nespokojenosti, podle toho, jak jim lázeňská léčba přináší nebo nepřináší dočasnou úlevu.

Jedno mají tito lidé společné. Je to samozřejmě zájem o jejich tělesné zdraví, zájem o jejich klouby, čerstvě zahojené rány, pooperační a poúrazové stavy apod. A když si tak povídáme, neubráním se někdy myšlence, že přes všechnu svoji takřka zázračnou moc, zůstává tato léčivá voda vodou neživou, tou pohádkovou

mrtvou vodou. Léčí tělo, jen tělo...

Stejně jako ve známé pohádce Karla Jaromíra Erbena O Zlatovlásce, kde věrný králův sluha Jiřík musel svému králi, za porušený slib, přivést Zlatovlásku a přinést také mrtvou a živou vodu.

Mrtvá voda hojila rány, živá probouzela k životu.

Evangelista Jan nám zanechal tento text: *„Každý, kdo se napije této vody, bude zase žít. Kdo se však napije vody, kterou mu*

já dám, nebude žíznit navěky, ale voda, kterou mu dám já, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného.“

Jsou to velká a krásná slova, velký, krásný příslib. Osobně je však vnímám jako velkou, krásnou inspiraci. Nevěřím, že někde na světě nalezneme pramen živé vody, kterou stačí pokropit bezduché tělo, a to povstane k novému životu. Nevěřím ani, že kdokoliv z lidí, kteří kdy žili na této planetě, nám může předat život věčný.

Každý z nás je, byť malinkou, ale důležitou součástí naší krásné planety a celého vesmíru. Součástí ohromného živoucího organismu, který vnímáme kolem sebe, ale jehož nejbližší a nejskrytější místa nikdy nedohlédneme a nepoznáme. Můžeme však věřit a spolehnout se na to, že v každém z nás je pramen živé vody, Božího života. Tryská v každém srdci, někdy jen nepatrně, skrytě, jindy se dere k povrchu větším proudem. Nechme se jím naplnit, prostoupit a neztraťme s ním nikdy vědomí spojitosti. Nechme si jím uzdravovat naši duši.

Buďme my tím pramenem živé vody pro naše bližní. Buďme jim nadějí, láskou a pravdou.

Staň se.

PROGRAM NA MĚSÍC ŘÍJEN 2013

Shromáždění se konají na ul. Staňkova 18a, Brno, budova OSC a.s.,
3. patro. Doprava: tramvaj číslo 1 a 6 - zastávka Hrnčířská

Středy 17 – 19 hod.:

2.10.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **SLUNEČNICE - ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ,
MEDITACE**

9.10.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **SLUNEČNICE - ZDRAVOTNÍ CVIČENÍ,
MEDITACE**

- 16.10.: Ing. Pavel Sedlák: **CESTY ZA POSVÁTNEM**
23.10.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **CESTA K SEBEPOZNÁNÍ**
30.10.: Ing. Pavel Sedlák: **MINIKURS POČÍTAČŮ**

Pátky 17 – 19 hod.:

- 4.10.: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná: **ŽIJÍ MEZI NÁMI – shromáždění
k Mezinárodnímu dni ochrany zvířat**
11.10.: Prof. Miroslava Paulíčková: **JAK BOURAT HRANICE MEZI LIDMI?**
18.10.: Otmar Habrle: **MOHOU SI MUŽ A ŽENA ROZUMĚT?**
25.10.: Ing. Václav Pivoňka: **BOJÍTE SE SMRTI?**
(se vzpomínkou na br. Dr. N.F. Čapka)

Čtvrtek 18,30 hod.:

- 10.10.: Setkání skupiny **ALLAN KARDEC:**
téma: **OBLASTI POŽEHNÁNÍ A BOLESTI** (přednes česky)

Děkujeme všem dárcům za finanční příspěvky na našich akcích.

Obec unitářů v Brně vydává měsíčník „Poutník“ obsahující původní články členů a přátel Unitárie, články z historie unitářství, poezii, aktuality i zábavu.

E-mailová adresa: unitaria.brno@seznam.cz. Viz též www.unitaria.cz .

Pokud si přejete tento program nebo časopis „Poutník“ dostávat e-mailem, sdělte vaši e-mailovou adresu v kanceláři Obce unitářů v Brně.

Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Mgr. Daniel Novotný,
Ing. Marie Vohlídalová, Ing. Ivan Sommer

MK ČR E 16083